

Kilpi, Tuomas: Avaruusasema Ithal ja Planeetta Ukrut. Oppian, 2024

selkokirja

Avaruusasema Ithal

Tähän kirjaan liittyy erilaisia tehtäviä.

Jotkut voit tehdä yksin,

toiset parin tai ryhmän kanssa.

Joihinkin tehtäviin vastataan keskustelemalla,
toisiin kirjoittamalla.

Kysymysten vastaukset löytyvät kirjan tekstistä.

Kun olet lukenut kappaleen kirjaa,

voit vastata sitä koskeviin kysymyksiin.

Ennen lukemista

Tämä kirja on scifi-romaani.
Selvitä, mitä scifi tarkoittaa.

Lukemisen aikana

Luku 1

1. Mitä erilaisia asioita ”ääni katossa” kertoo päähenkilölle eli kertojalle?
2. Missä planeetta Ithal sijaitsee?
3. Miksi ihmiset tarvitsevat uuden planeetan?
4. Millaista ruokaa avaruusasemalla syödään?

5. Millaisia nimiä kertoja on antanut eri päiville avaruusasemalla?
6. Millaisia työtehtäviä avaruusasemalla kuuluu
a) Tarskille?
b) kertojalle?

Luvut 2–3

7. Miksi ihmiset eivät voi hengittää Ithalin ilmaa?
8. Miksi avaruusasemalla työskentelevät ihmiset eivät näe läheisiään sen jälkeen, kun he palaavat maapallolle?
9. Millaiselta Ithalin pinnalla näyttää?
10. Millä tavalla Ithalin pinnalla liikutaan?

Luvut 4–6

11. Mitä kummallista Tarskin luolakäynnissä on?
12. Millaisia tuloksia kertoja saa, kun lääkäri tutkii hänet?
13. Mitä kertoja löytää punaisesta laatikosta Tarskin huoneessa?
14. Mikä asia saa kertojan epäilemään ruokalassa, että hänen pitää mennä uudelleen lääkäriin?

Luku 7

15. Miten kertoja pääsee lääkärin huoneeseen ja voi lukea hänen muistiinpanojaan tietokoneelta?
16. Miten kertoja saa auki tiedot lääkärin tietokoneelta?

Luku 8

17. Mikä Tarski on kertojan mielestä?
18. Mitä komentaja tekee kertojalle, kun tästä tulee puhumaton ja liikkumaton?
19. Miksi kukaan ei saanut tietää mitään androidista?
20. Miten androidilta salataan hänen oma tilanteensa?
21. Mitä lääkäri paljastaa kertojan paidan alta?
22. Mistä kertojan kyyneleet muodostuvat?
23. Mitä kertojalle tehdään luvun lopussa?

Luku 9

24. Miten kertojan tarina jatkuu tämän luvun mukaan?

Lukemisen jälkeen

1. Millaisia scifille tyypillisiä asioita kirjassa on?
2. Kuvittele, että tämä tarina on totta. Mieti syitä, miksi ihmisten olisi pitänyt muuttaa pois maapallolta.
3. Keksi, millaista elämää Ithaliin muuttaneet ihmiset elivät planeetalla.
4. Suunnittele tai piirrä oma avaruusasema.
5. Suunnittele tai piirrä androidi ja sen ominaisuudet.

6. Suunnittele tai piirrä ihmisille uusi asuinplaneetta. Anna sille nimi.

7. Kirjoita jatkoa kirjalle. Miten tutkimukset jatkuvat avaruusasema Ithalilla? Mitä sieltä löytyy? Jos sinä kirjoittaisit kirjalle jatko-osan, mitä siinä tapahtuisi?

Sanastoa

Aurinkokunta	Aurinko ja kaikki planeetat ja muut kappaleet, jotka kiertävät aurinkoa.	sivu 10
Valovuosi	Matka, jonka valo kulkee yhdessä vuodessa. Se on noin 9,46 biljoonaa kilometriä.	sivu 10
Siirtokunta	Yhteisö, jonka ihmiset ovat perustaneet toiseen maahan tai toiselle planetalle.	sivu 11
Geologi	Maapallon rakenteen ja kivien tutkija.	sivu 15
Sosiologi	Yhteiskunnan ja sosiaalisen toiminnan tutkija.	sivu 15
Meteorologi	Ilmatieteilijä eli ilmakehän ja säätilojen tutkija.	sivu 16
Ilmakehä	Planeettaa ympäröivä kaasukerros.	sivu 16
Telakka	Paikka, jossa alukset odottavat, kun niillä ei matkusteta. Telakalla myös huolletaan ja valmistetaan aluksia.	sivu 23
Mineraali	Mineraalit ovat kovia maankuoren aineita	sivu 24
Androidi	Ihmistä muistuttava robotti	sivu 64

Planeetta Ukrut

Tähän kirjaan liittyy erilaisia tehtäviä.

Jotkut voit tehdä yksin,

toiset parin tai ryhmän kanssa.

Joihinkin tehtäviin vastataan keskustelemalla, toisiin kirjoittamalla.

Kysymysten vastaukset löytyvät kirjan tekstistä.

Kun olet lukenut kappaleen kirjaa,

voit vastata sitä koskeviin kysymyksiin.

Ennen lukemista

Tämä kirja on itsenäinen jatko-osa kirjalle Avaruusasema Ithal.

Selvitä, mitä itsenäinen jatko-osa tarkoittaa.

Lukemisen aikana

Luku 1

1. Kertoja on instituutiossa.
Miksi instituutio etsii uutta planeettaa?
2. Miksi planeetan tutkiminen on epäonnistunut aiemmin?
3. Mitä hyvin ihmeellistä on tässä kolmannessa retkikunnassa?

Luvut 2–3

4. Millaista tietoa insinööri Clarke lupaa lähettää Ruurikille etukäteen?

5. Miksi avaruuskeskuksessa ei kuljeta, vaan loikitaan?
6. Miksi avaruusaluksen uusi moottori on hyvä keksintö?
7. Kuinka monta ihmistä oli ensimmäisessä retkikunnassa, joka lähetettiin planeetta Ukrutille?
8. Mitä peliä Ruurik pelaa, että aika kuluu nopeammin matkalla?

Luvut 4–5

9. Millaiselta planeetta Ukrut näyttää?
10. Mikä on planeetalta tuleva heikko signaali?
11. Kuinka monta kuollutta ihmistä Ruurik löytää kapteeni Karpovin alukselta?
12. Mitä outoa heidän kaikkien ruumiissa on?
13. Kuka puuttui alukselta, eli kuka ei ollut kuolleiden ihmisten joukossa?

Luku 6

14. Mitä Ruurik löysi kuilun pohjalta, kun hän oli hypännyt sinne?
15. Mitä Ruurik sanoi, että muille retkikuntien jäsenille oli tapahtunut?
16. Minkä Ruurik arveli syyksi sille, että kapteeni Karpov ei käynyt hänen kimppuunsa?
17. Mitä Esikoisista on enää jäljellä?

Luku 7

18. Mitkä olivat auttaneet kapteeni Karpovia selvittämään totuuden ja myös toisten tappamisessa?
19. Karpov kertoo simulaatioteoriasta. Mitä se tarkoittaa?
20. Miksi Karpovin mukaan Esikoiset ja kokonainen sivilisaatio tappoivat itsensä?
21. Mitä Karpov yrittää tehdä Ruurikille?

Luvut 8–9

22. Miksi Karpov ei onnistu tappamaan Ruurikia?
23. Miksi Ruurik tappaa Karpovin?
24. Miksi Ruurik pystyi esimerkiksi tappamaan ihmisen, vaikka hänet oli ohjelmoitu niin, että se ei olisi mahdollista?
25. Miten planeetta Ukrut puhui Ruurikille?
26. Mitä Ruurik koki planeetta Ukrutin puheen takia?

Luku 10

27. Mitä Ruurik oli tehnyt insinööri Clarken, kapteeni Karpovin ja planeetta Ukrutin tiedoille, ennen kuin hän palasi avaruuskeskukseen?
28. Minkä Ruurik on ohjelmoinut tietokantaan viimeisimmäksi tehtäväksi itselleen?

29. Miksi Ruurik on tehnyt nämä kaikki muutokset?
30. Mikä on Ruurikin salaisuus?

Lukemisen jälkeen

1. Millaisia scifille tyypillisiä asioita tämä kirja sisältää?
2. Kirjassa paljastuu tieto, että elämme simulaatiomaailmassa. Mitä se tarkoittaa?
3. Tee lista, jossa on kirjan tärkeimmät hahmot, tapahtumat ja paikat.
4. Keksi meidän maapallollemme uusi todellisuus, jossa emme tiedä elävämme.
5. Piirrä planeetta Ukrut.
6. Olisiko sinusta helpompi olla ihmisen kaltainen robotti eli androidi kuin ihminen? Perustelee.
7. Keksi uusi androidin malli. Anna sille nimi ja keksi sille ominaisuuksia, joiden avulla voi vaikka elää avaruudessa tai toisella planeetalla. Piirrä tai kirjoita.
8. Keksi kirjalle jatko esimerkiksi seuraavista teemoista:
 - a) Ruurikin paluu planeetta Ukrutille.
 - b) Ruurikin uusi tehtävä uudella planeetalla.

Molempien osien lukemisen jälkeen

1. Avaruusasema Ithal -teoksessa kertoja saa yllättäen tietää olevansa androidi. Planeetta Ukrutissa hän tietää sen jo. Miten hän suhtautuu tähän tietoon näissä teoksissa?
2. Avaruusasema Ithal -kirjassa päähenkilö eli android on RUR-20. Planeetta Ukrut -kirjassa hän on RUR-37 eli edellisestä päivitetty malli.
 - a) Keksi, kuinka kauan aikaa voisi olla näiden kahden mallin välissä. Onko siinä vuosia, vuosikymmeniä vai vuosisatoja? Kuinka nopeasti teknologia voi muuttua nykymaailmassa ja mitä on tapahtunut siinä välissä?
 - b) Mieti kirjojen pohjalta tai keksi itse, mitä uutta uudessa mallissa voi olla.
3.
 - a) Miksi Planeetta Ukrut -kirjassa uudelle mallille eli RUR-37: lle on kerrottu, että hän on androidi? Mitä hyötyä siitä on hänelle?
 - b) Onko parempi, että Ruurik tietää olevansa androidi eikä ihminen? Miksi?
4. Tee mainos, joka mainostaa matkaa avaruussukkulalla toiselle planeetalle.

5. Tee mainos, joka mainostaa uutta asuinpaikkaa toisella planeetalla.

6. Keksi mainos näiden kahden kirjan jatko-osalle. Siinä Ruurik on entistä kehittyneempi malli. Laita mainokseen esimerkiksi kirjan nimi, kirjailijan nimi ja lyhyt juonikuvaus sekä mahdollinen kuva kannesta.

7. Tutki tai ota selvää, mitä kaikkea ihminen on tehnyt avaruudessa. Mitä avaruudessa yritetään tutkia, millaisilla laitteilla avaruutta tutkitaan, mitä avaruudesta on löytynyt? Voit kirjoittaa lyhyen esitelmän tai tehdä julisteen sinua kiinnostavasta aiheesta.

